

DE LIEFDE
TOT
DE KERK

 De Boog

Josemaría Escrivá

DE LIEFDE

TOT

DE KERK

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK,
DEN HAAG

Escrivá de Balaguer, Josemaría

De liefde tot de Kerk / Josemaría Escrivá de Balaguer ;
[vert. uit het Spaans door Stichting De Boog]. — Utrecht :
De Boog

Vert. van: Amar a la Iglesia. - Madrid :

Palabra, 1989. — Met reg.

ISBN 90-6257-024-0

NUGI 635

Trefw.: kerkelijk leven / kerk en religie.

© Spaanse uitgave: SCRIPTOR S.A. (Madrid), 1989

© Nederlandse uitgave: DE BOOG (Utrecht), 1994

Herenstraat 41-43, 3512 KB Utrecht

Imprimatur:

Utrecht, 2 mei 1994,

Adrianus Kardinaal Simonis, Aartsbisschop van Utrecht.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslagontwerp: Brosa GmbH, Berlijn

Druk: Krips-Repro, Meppel

INHOUDSOPGAVE

De auteur 7

MGR. JOSEMARÍA ESCRIVÁ, ZIJN LIEFDE TOT DE KERK — Inleiding door Alvaro del Portillo 11

De universele roeping tot heiligheid 12

Priesterlijke ziel. Universele roeping tot het apostolaat 17

De heiliging van het werk 20

Persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid van de gelovige 23

Het huwelijk, een christelijke roeping 25

Priesterschap en heiligheid 27

Oecumenisme 30

Getuige van liefde tot de Kerk 32

TROUW AAN DE KERK 35

De Kerk is één 38

De Kerk is heilig 40

De Kerk is katholiek 45

De Kerk is apostolisch 49

De apostolische zending van alle katholieken 51

HET BOVENNATUURLIJK DOEL	
VAN DE KERK	57
Moeilijke ogenblikken	58
Het menselijke en het goddelijke in de Kerk	60
Het doel van de Kerk	64
Ons heil is in de Kerk	65
Tijd van beproeving	68
De Kerk kinderlijk liefhebben	70
De ondoorgrondelijkheid van Gods wijsheid	73
PRIESTER VOOR EEUWIG	75
Priester, waarom?	76
Priesters en leken	77
De waardigheid van het priesterschap	79
Het algemeen priesterschap en het ambtelijk priesterschap	81
Voornaamste taak van de priester: de heilige Mis	84
Priester voor eeuwig	88
DE WERELD HARTSTOCHTELIJK LIEFHEBBEN	91
EPILOOG: DE HERKOMST VAN EEN BOODSCHAP — door Alvaro del Portillo	105
REGISTERS	
Citatenregister van de Heilige Schrift	115
Citatenregister van kerkvaders, kerkleraren en kerkelijke schrijvers	117
Trefwoordenregister	119

MGR. JOSEMARÍA ESCRIVÁ, ZIJN LIEFDE TOT DE KERK

— Inleiding door Alvaro del Portillo —

De stichter van het Opus Dei zei in een homilie die hij in 1963 hield: «Toen de heilige vader Johannes XXIII tijdens de slotrede van de eerste zitting van het Tweede Vaticaans Concilie op 8 december jl. aankondigde, dat de naam van Sint Jozef in de canon van de Mis genoemd zou worden, belde een kerkelijke hoogwaardigheidsbekleider mij op en zei: «Rallegramenti! Gefeliciteerd! Toen ik die aankondiging hoorde, dacht ik onmiddellijk aan u en aan de vreugde die het u gegeven moet hebben». En zo was het, ik was blij omdat in de concilievergadering, waar de hele Kerk in de Heilige Geest bijeen was, de onmetelijke bovennatuurlijke waarde van het leven van de heilige Jozef verkondigd werd, de waarde van een eenvoudig leven van werken in Gods tegenwoordigheid en met een volledige vervulling van zijn wil».¹

¹ Josemaría Escrivá, *Als Christus nu langs komt*, 44

De universele roeping tot heiligheid

Op verzoek van paus Johannes XXIII, en later van paus Paulus VI, ben ik in de voorbereidingsfase van het Concilie werkzaam geweest als voorzitter van de ‘Commissie inzake de leken’, gedurende het Concilie als secretaris van de ‘Commissie inzake de discipline van de geestelijkheid en van het christenvolk’, en ook als peritus van vier andere commissies die, binnen de weidse problematiek van Vaticanum II, belangrijke onderwerpen behandelden op het gebied van doctrine en discipline. Bij de laatste conciliezittingen, toen de resultaten van het werk van die verschillende commissies samengebracht werden, kwam dat korte maar zo kenmerkende telefoongesprek regelmatig in mij op. Tijdens de vaststelling en goedkeuring van de conciliedocumenten, zou ik mij vaak terecht tot de stichter van het Opus Dei hebben kunnen wenden met diezelfde woorden: «Gefeliciteerd! Dat wat in uw ziel leefde en wat u sinds 1928 onvermoeibaar onderricht hebt, is nu door het leergezag van de Kerk met alle plechtigheid verkondigd».

In mijn geheugen en in mijn hart keer ik terug naar de dagen van het Concilie en ik herinner mij dat er twee zaken waren die mij het meest tot de Heer deden herhalen: *Gratias tibi Deus, gratias tibi!*, Dank U God, dank U! De eerste was een levendige episode van dertig jaar geleden. Ik studeerde destijds voor ingenieur en kreeg, door Gods genade, de roeping tot het Opus Dei die gesteund werd door het gebed, de versterving en het voorbeeld van haar stichter. Hij was mijn ruggesteun bij de confrontatie met mijn geweten, wat een nieuwe richting gaf aan mijn leven als christen middenin de wereld, zonder te veranderen van welke staat dan ook. Het maakte grote indruk op mij zulke eenvoudige en zulke geweldige beweringen uit zijn mond te horen en in zijn geschriften te lezen als: «Wij zijn gekomen om, met de nederigheid van iemand die weet zondig en onbelangrijk te

zijn —*homo peccator sum*, ik ben een zondig mens, roepen wij met Petrus uit— maar met het geloof van hen die zich laten leiden door Gods hand, te zeggen dat heiligheid niet uitsluitend voor enkele bevoorrechte personen is. De Heer roept allen en van iedereen verwacht Hij liefde: van iedereen, wie of wat zij ook zijn; van iedereen, wat hun levensstaat, beroep of ambt ook maar is». ² En in *De Weg* —een verzameling gedachten ter overweging, welk werk in 1939 voor de eerste maal werd uitgegeven als uitgebreide versie van zijn *Consideraciones espirituales* dat in 1934 verscheen— benadrukt monsigneur Escrivá met enorme overtuigingskracht: «Je hebt de plicht heilig te worden. —Ja, jij ook!— Denk je soms dat dit uitsluitend een taak is voor priesters en kloosterlingen? Tegen allen, zonder uitzondering, zei de Heer: *Weest volmaakt, zoals Mijn hemelse Vader volmaakt is*». ³

Dit is de leer van de universele roeping tot heiligheid, zo innig gekoesterd en onophoudelijk herhaald door de stichter van het Opus Dei, ook al zou die misschien, of zelfs waarschijnlijk, helemaal niet begrepen worden door heel wat mensen met een beperkte —sommigen zouden spreken van een ‘monopolistische’— opvatting over de volheid van het christelijk leven. «Vanaf het begin van het Werk in 1928» schreef hij enige jaren terug, «heb ik verkondigd dat heiligheid geen zaak is voor enkele bevoorrechten. Wij moeten bekend maken dat alle wegen op aarde, elke levensstaat, alle beroepen en alle eerbare werkzaamheden goddelijk kunnen zijn». ⁴

Met het verstrijken van de tijd zijn deze lessen van de stichter van het Opus Dei, door zijn edelmoedigheid en door zijn gelovige beantwoording aan de goddelijke genade, over de hele wereld verspreid. Van *De Weg* alleen al waren er in 1965 zevenenzeventig edities verschenen in twaalf talen, met

² Josemaría Escrivá, *Brief*, 24 maart 1930 — ³ Josemaría Escrivá, *De Weg*, 291

⁴ Josemaría Escrivá, *Brief*, 19 maart 1954

een totale oplage van meer dan twee miljoen exemplaren. Als belangrijkste van alles waren zij tot waarheden geworden en stevig verankerd in het dagelijks leven van honderdduizenden gelovigen, leden van het Opus Dei en mensen die regelmatig deelnemen aan de vormingsactiviteiten van het Werk.

Daarom kunnen wij er zeker van zijn, dat het Concilie met het volste recht in de Dogmatische constitutie *Lumen gentium* opmerkte: «Voor iedereen is het bijgevolg duidelijk, dat alle christengelovigen, tot welke stand of staat zij ook behoren, tot de volheid van het christelijk leven en de volmaaktheid van de liefde geroepen zijn»⁵; «Aldus zullen de christengelovigen, zonder uitzondering, in de voorwaarden, verplichtingen en omstandigheden van hun dagelijks leven, en juist door dit alles, iedere dag meer geheiligd worden...»⁶; «Voor alle gelovigen geldt dus de uitnodiging en verplichting om de heiligheid en volmaaktheid van hun eigen staat na te streven».⁷

De volstreekte overeenkomst tussen de leer van monseigneur Escrivá —in deze en in heel veel andere punten— en de conciliedocumenten is duidelijk. En ik ben er getuige van, dat bij de stichter van het Opus Dei nooit het verlangen is opgekomen naar erkenning, die hem rechtens toegekomen zou zijn —zoals veel hoogwaardigheidsbekleders in de Kerk inmiddels publiekelijk geuit hebben⁸—, als een van de grote voorlopers van het Tweede Vaticaans Concilie.

Zijn onvermoeibare priesterlijke ijver trad naar buiten

⁵ Tweede Vaticaans Concilie, Dogmatische constitutie *Lumen gentium*, 40
⁶ *Ibidem*, 41 — ⁷ *Ibidem*, 42 — ⁸ Vgl. o.a. Kardinaal J. Frings, *Für die Menschen bestellt, Erinnerungen des Altbischofs von Köln*, J.P. Bachem Verlag (Köln 1973) 149-150; Kardinaal S. Baggio, *Avvenire* (Milaan 26 juli 1975); Kardinaal S. Pignedoli, *Il Veltro* (Rome 1975) 3-4; Kardinaal M. González Martín, *Los Domingos de ABC* (Madrid 24 augustus 1975); Kardinaal F. König, *Corriere della Sera* (Milaan 9 september 1975); Kardinaal M. Casariego, *Homilie bij de priesterwijding van 54 leden van het Opus Dei* (L'Osservatore Romano 14/15 juli 1975)

door zijn uiterst rijke, bovennatuurlijke en menselijke persoonlijkheid, zo intens warm en mededeelzaam. Het bracht hem ertoe, in de loop van meer dan vijftig jaar priesterschap, om te gaan met honderdduizenden mensen van alle leeftijden en elke levensstaat en stand, die zijn geestelijke raad en bijstand zochten. Vanaf het begin van de stichting van het Opus Dei ontving hij onvermoeibaar mensen, individueel of in groepen. Vaak, omdat het niet anders kon, ontving hij zeer grote groepen tijdens zijn «catechetische reizen» —zo sprak hij over zijn werk— door bijna alle landen van Europa en Amerika. Naast deze grootschalige bijeenkomsten waren er andere die een permanent onderdeel van zijn dagelijkse leven uitmaakten; niet-katholieken en niet-christenen, afkomstig uit de meest uiteenlopende plaatsen van de wereld, kwamen hem in Rome bezoeken, waar hij sinds 1946 verbleef. «Ik kan geen nee zeggen» placht hij te herhalen. Intussen zorgde hij ten koste van aanzienlijke opoffering ervoor, dat dit rechtstreeks priesterlijke werk onder géén beding ten koste ging van die andere zeer rechtstreeks priesterlijke taak: het besturen van het Werk. Dit omdat hij in zijn werk, dat van ieder moment, de plicht ontdekte de zielen te ontmoeten en medeverlosser te zijn.

Ik vertel dit, omdat er veel bisschoppen uit allerlei landen onder de talrijke vriendschappen van Mgr. Escrivá waren —concilievaders ten tijde van Vaticanum II— die zich te goed deden aan de warmte van zijn directe, hartelijke, trouwe, priesterlijke genegenheid alsook aan het licht van zijn diep innerlijke leven en zijn grote pastorale ervaring. Bij hoeveel gelegenheden —ik weet het, want ik was bij die gedachtenwisselingen aanwezig— hebben dit leven en deze ervaring niet gediend om licht te doen schijnen op zware leerstellige en disciplinaire problemen, terwijl steeds met fijngevoeligheid de gepaste terughoudendheid werd bewaard met betrekking tot de werkzaamheden van het Concilie.

Die geweldige priesterlijke eigenschap zich te geven —«Ik kan geen nee zeggen»— ging altijd vergezeld van een poging *zich te verbergen en te verdwijnen* om zorgvuldig iedere mogelijke vorm van subtiele verleiding tot persoonsverheerlijking te vermijden, ook in het apostolaat. In 1934 schreef hij: «Flonkeren als een ster..., verlangen hoog op te stijgen en als een hemellichaam te schitteren? Beter is: branden als een fakkel in het verborgene en alles, wat jij aanraakt, in brand steken. — Dat is jouw apostolaat: daarvoor ben jij op aarde».⁹ Jaren later, in 1975, toen de tijd van zijn gouden priesterfeest aanbrak, zei hij ons, zijn kinderen: «Ik wil niet dat er enige plechtigheid wordt voorbereid, want het is mijn wens dit jubileum overeenkomstig mijn gebruikelijke praktijk voorbij te laten gaan: mijn rol is me te verbergen en te verdwijnen, zodat alleen Jezus schittert». Ik kan niet voor mij houden hoe mijn hart vervuld werd van vreugde —samen met die vredige smart die het geloof verschaft als wij fysiek gescheiden zijn van de personen van wie wij houden— toen ik bij het herlezen van heel oude, met snelle en rake pen geschreven aantekeningen van de stichter van het Opus Dei, diezelfde bedoeling in dezelfde woorden zag: «me verbergen en verdwijnen».

Het Tweede Vaticaans Concilie is meer dan een decennium geleden afgesloten en behoort al tot de geschiedenis. Mgr. Escrivá bewoont nu het hemels vaderland en, ondanks zijn uitdrukkelijk verlangen, is het niet meer mogelijk hem verborgen te houden, want *een stad kan niet verborgen blijven, als ze boven op een berg ligt*.¹⁰ Ook al zullen er uitgebreide, tot in detail gaande studies verricht moeten worden om de doctrinaire, theoretische en praktische rijkdom te laten zien die de stichter van het Opus Dei ingebracht heeft in het levende lichaam van de Kerk, toch acht ik het

⁹ Josemaría Escrivá, *Consideraciones espirituales*, p. 94 — ¹⁰ Mat 5, 14

¹¹ Vgl. Tob 12, 7 — ¹² Mat 25, 23

passend hier —al zal het in het kort zijn— een paar onderwerpen te vermelden, omdat de daden van God openlijk geroemd moeten worden¹¹, die de Heer uitgewerkt heeft door zich te bedienen van een *goed en trouw*¹² werktuig.